

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/251/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0021201938
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:0021201938.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Frederiky Zozulákovej a Mgr. Miloša Greguša vo veci starostlivosti súdu o maloletého G. H. nar. X.X.XXXX zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce dieťa rodičov: C. E. nar. XX.XX.XXXX bývajúcej na O. ul. č. XXX v E. a D. H. nar. XX.X.XXXX bývajúceho vo H. č. X v konaní o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce z 20.5.2021 č.k. 15P/48/2021-6 takto

rozhodol:

I. Mení uznesenie súdu prvej inštancie tak, že nariaďuje toto neodkladné opatrenie:

Matka je oprávnená stretávať sa s mal. G. nar. X.X.XXXX každú párnú sobotu od 9:00 hod. do 18:00 hod. a každú párnú nedeľu od 9:00 hod. do 18:00 hod. s tým, že matka maloletého v určenom čase vyzdvihne v mieste bydliska otca a v čase určenom pre koniec styku maloletého odovzdá otcovi na rovnakom mieste.

Tým mení rozsudok Okresného súdu Michalovce z 1.12.2020 č.k. 2P/161/2020 - 18 vo výroku o úprave styku.

II. Ukladá súdu prvej inštancie zapísať podanie matky z 3.6.2021 doručené súdu 11.6.2021 (č.l. 10) do registra ako nový návrh na začatie konania o zmenu úpravy styku.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením nariadil neodkladné opatrenie, ktorým upravil styk matky s mal. G. tak, že matka je oprávnená stretávať sa s ním každú párnú sobotu v mesiaci od 9:00 hod. do 18:00 hod. s tým, že matka si maloletého prevezme v mieste bydliska otca a po skončení styku maloletého otcovi na tom istom mieste odovzdá.

2. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie matka a návrhom, aby súd doplnil napadnuté rozhodnutie a upravil jej styk s maloletým počas Vianočných a Veľkonočných sviatkov a letných a jarných prázdnin. Poprela tvrdenie otca, že by maloletý ťažko znášal stretnutia s ňou alebo, že by mal po návrate z jej domácnosti odreniny. Zdôraznila, že jej syna má veľmi rada a chcela by sa podieľať na jeho výchove. Vo vzťahu k odreninám maloletého uviedla, že dieťa je vo veku kedy sa hrá a predmetné modriny má z pádov na zem. Tvrdila, že otec zasa nezabezpečil maloletému lieky na predpis, ktoré nevybral z lekárne. V závere navrhla, aby súd po dokazovaní vydal tento rozsudok:

„Okresný súd v Michalovciach upravuje styk matky C. E. rod. D. so synom G. H. tak, že táto je oprávnená stýkať sa s maloletým:

- každú párnú sobotu v mesiaci v čase od 9:00 hod. do 18:00 hod., tak ako je uvedené v Uznesení Okresného súdu Michalovce vedené pod spisovou znač.: 15P/48/2021-6
- počas Vianočných sviatkov - počas prázdnin od 26.12.29.12.
- počas jarných prázdnin prvé dva dni prázdnin t.j. pondelok, utorok

- počas Veľkonočných sviatkov - Veľký piatok, Biela sobota
- počas letných prázdnin každý júl 2. a 3. týždeň

Matka si maloleté dieťa prevezme v mieste bydliska otca maloletého dieťaťa a maloleté dieťa po skončení styku odovzdá otcovi na tom istom mieste. Otec maloletého dieťaťa je povinný dieťa riadne pripraviť a odovzdať matke.“

3. Otec vo vyjadrení k odolaniu matky uviedol, že trvá na podanom návrhu nakoľko maloletý problematický znáša realizáciu styku s matkou počas noci. V prípade, ak by súd vyhovel odvolaniu matky, znegovalo by sa vydané uznesenie, voči ktorého sa matka odvoláva. Uviedol, že maloletý je dlhodobo v sledovaní detského psychológa.

4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil ako vecne správne a dôvodné. Uviedol, že rodinu maloletého eviduje na oddelení od 24.1.2012 v súvislosti s určením otcovstva k mal. dieťaťu z predchádzajúceho vzťahu matky - L. D. nar. XX.X.XXXX. Vzhľadom na dlhodobo pretrvávajúci konflikt spolupracoval s rodinou na základe plánu sociálnej práce a rovnako s Centrom pre deti a rodinu Michalovce. Otec opakovane poukazoval na negatívne prejavy v správaní maloletého bezprostredne pred a po realizácii styku s matkou. Situácia sa výrazne vyhrotila návratom dieťaťa od matky počas víkendu 26.3.- 28.3.2021, kedy sa maloletý vrátil s výraznými petechiami (drobné krvné výrony) na stehnách, o čom ho informovala aj pediatrička maloleté MUDr. Y. L.. Na základe uvedeného podal otec návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal upraviť styk matky s maloletým každú páru sobotu v mesiaci od 9:00 hod. do 18:00 hod. Uviedol, že prejednávajúcu vec konzultoval aj s Materskou školou Nacina Ves, ktorú maloletý navštevuje, pričom riaditeľka školy mu potvrdila utiahnuté správanie maloletého a pomočovanie pred realizáciou styku s matkou. Otec počas posledného vstupu do domácnosti zo dňa 22.6.2021 poukazoval na stretnutie maloletého s matkou, ktoré sa realizovalo už na základe napadnutého rozhodnutia, pričom uviedol, že dieťaťa sa malo veľmi tešiť, že nebude v domácnosti matky spať a tento styk sa realizoval bez akýchkoľvek problémov.

5. Matka v odvolacej replike uviedla, že dôvodom jej odvolania je nesúhlas s obsahom vyjadrení jednotlivých strán (pravdepodobne má na mysli otca a kolízneho opatrovníka, pozn. odvolacieho súdu). Žiadala, aby Okresný súd Michalovce vytýčil vo veci pojednávanie.

6. Kolízny opatrovník v odvolacej duplike zotrval na svojom predchádzajúcom vyjadrení.

7. Ďalšie vyjadrenia podané neboli.

8. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

9. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 324 ods. 1 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie

11. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Podľa § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

13. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

14. Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť, pretože nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

15. Z obsahu spisu prejednávanej veci vyplýva, že mal. G. pochádza z partnerského vzťahu rodičov, ktorí toho času už nežijú v spoločnej domácnosti. Maloletý bol rozsudkom Okresného súdu Michalovce zo

dňa 19.11.2019 č.k. 15P/118/2019 - 39 zverený do osobnej starostlivosti otca s tým, že právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok majú obaja rodičia. Matku súd zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletého vo výške 80 Eur mesačne a styk neupravil. Ďalej z obsahu spisu vyplýva, že Okresný súd Michalovce rozsudkom zo dňa 1.12.2020 č.k. 2P/161/2020 - 18 schválil dohodu rodičov o úprave styku matky s maloletým tak, že matka je oprávnená stretávať sa s maloletým každý párný týždeň v mesiaci od piatku od 15:00 hod. do nedele do 16:00 hod. s tým, že matka si dieťa prevezme v predškolskom zariadení a po skončení styku odovzdá otcovi v mieste jeho bydliska. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 30.12.2020. Následne dňa 28.4.2021 podal otec na súde prvej inštancie návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý je predmetom tohto konania. Otec žiada, aby súd neodkladným opatrením upravil styk matky s maloletým každú párnú sobotu v mesiaci od 9:00 hod. do 18:00 hod., teda žiada, aby súd styk matky s maloletými oproti právoplatnej súdnej úprave zúžil a zmenil na styk bez prenocovania. Otec dôvodí tým, že maloletý styk s matkou (predovšetkým nocovanie v matkinej domácnosti) veľmi zle znáša, tvrdí, že maloletý sa pred stykom správa utiahnuto, nekomunikuje a pomačuje sa, čo kolízny opatrovník konzultoval aj s materskou školou. Ďalej tvrdí, že počas realizácie styku dieťaťa s matkou, počas víkendu od 26.3. - 28.3.2021 sa dieťa vrátilo od matky s výraznými petechiami (drobné krvné výrony) na stehnách, o čom informovala MUDr. Y. L. aj oddelenie sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately Michalovce. Doložil fotografie, na ktorých má maloletý na stehnách a zátylku modriny a odreniny. Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým rozhodnutím.

16. Odvolací súd poukazuje na to, že zmyslom a účelom neodkladného opatrenia je rýchla (bezodkladná) a účinná úprava pomerov účastníkov bez toho, aby boli sporné otázky vyriešené konečným spôsobom, teda meritorným rozhodnutím vo veci, pričom nepredstavuje samo o sebe výsledok procesu, v priebehu ktorého by súd zvažoval, aké dôkazy vykoná, ako bude vykonané dôkazy hodnotiť a aké skutkové zistenia z nich vyvodí, preto sú jediným relevantným podkladom pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia údaje a informácie obsiahnuté v spise, predovšetkým v návrhu a listinách predložených navrhovateľkou, prípadne inými účastníkmi konania. Vzhľadom na rýchlosť konania o neodkladnom opatrení vyžadovanú procesnými predpismi (CSP a CMP), nemôže byť aktivita navrhovateľa nahradzovaná ani v rámci vyšetrovacej zásady, ktorá ovláda mimosporové konanie aktivitou súdu. V tomto smere treba podotknúť, že zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení, o ktorom súd má rozhodnúť v lehote 7 resp. 30 dní mal vykonávať dokazovanie, preto nemôže byť relevantný odvolací dôvod, že súd nedostatočne zistil skutočný stav a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. V konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia má dokazovanie povahu osvedčovania, to znamená, že súd na základe dostupných dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, pričom nemusí dodržať formalizovaný postup štandardného procesného dokazovania. Osvedčené skutočnosti následne spĺňajú atribút vysokej pravdepodobnosti a súd z nich pri rozhodovaní vychádza. Dosiahnutie náležitej miery pravdepodobnosti rozhodujúcich skutočností z hľadiska procesného a hmotného práva legitimizuje vyhovujúci výrok, resp. výrok zamietavý. Posúdenie, či je v konkrétnom prípade nevyhnutná bezodkladná ingerencia do pomerov účastníkov, je ponechané na úvahu súdu, pričom v konaniach starostlivosti súdu o maloleté dieťa súd posudzuje nevyhnutnosť nariadenia neodkladného opatrenia z hľadiska záujmov maloletého dieťaťa, ktoré však nie je možné stotožňovať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu.

17. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia, odvolania matky a ďalších podaní účastníkov konania, ako aj celého predloženého spisového materiálu je rovnakého právneho názoru ako súd prvej inštancie, že v prejednávanej veci boli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia. Doposiaľ zistené skutočnosti preukazujú naliehavú potrebu okamžitého zásahu súdu vo forme neodkladného opatrenia do pomerov účastníkov, pretože bola osvedčená naliehavosť potreby neodkladnej úpravy pomerov daná záujmom mal. G.. Konštatuje, že dôvodom otca na nariadenie neodkladného opatrenia bolo čo najúčinnnejšie a najrýchlejšie riešiť nepriaznivý psychický stav mal. G., ktorý nie veľmi dobre znáša realizáciu styku s prenocovaním v domácnosti matky, v ktorej mu je smutno a tiež skutočnosť, že maloletý sa zo styku 26.3 - 28.3.2021 vrátil domov s výraznými petechiami na stehnách. Súd prvej inštancie správne posúdil danú situáciu majúca za to, že je tu odôvodnená potreba dočasne zúžiť úpravu styku matky s maloletým oproti rozsudku Okresného súdu Michalovce z 1.12.2020 č.k. 2P/161/2020 - 18, nota bene upraviť styk bez prenocovania. Odvolací súd si uvedomuje, že vzhľadom na charakter inštitútu neodkladného opatrenia nie je možné preukazovať, z čoho presne narušenie psychickej stability dieťa vyplýva (či dôvodom sú napr. kolízny opatrovníkom spomínané konflikty medzi rodičmi (čl. 13), alebo správanie konkrétneho z nich, prípadne manipulácia a pod.)

a na zodpovedanie uvedených otázok je nevyhnutné znalecké dokazovanie, ktoré však presahuje rámec konania o neodkladnom opatrení a je ho možné vykonať iba v konaní vo veci samej. Negatívne prežívanie styku s prenocovaním maloletým však bolo osvedčené podaním kolízneho opatrovníka, ktorému túto skutočnosť prezentovala riaditeľka materskej školy, ktorú maloletý navštevuje. Uvedené problémy mal. dieťaťa jednoznačne predstavujú zmenu pomerov, ktorá by mala mať za následok zmenu úpravy styku matky s maloletým neodkladným opatrením. Odvolací súd pritom zohľadnil aj stanovisko kolízneho opatrovníka, ktorý zastupuje maloletého a chráni jeho práva a právom chránené záujmy v predmetnom konaní.

18. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne rozhodol o nutnosti nariadenia neodkladného opatrenia, nesprávne však určil časový rozsah týchto stretnutí. Odvolací súd sa nestotožnil s rozsahom a frekvenciou stretnutí, ktoré považuje za nedostatočné a v tejto súvislosti zdôrazňuje, že vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je nutné použiť takú interpretáciu účelu neodkladného opatrenia v súlade s čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, výsledkom ktorého nemôže byť minimálna miera ochrany základných práv ako určitého štandardu, teda neodkladné opatrenie upravujúce styk rodiča s dieťaťom musí byť použité s ohľadom na charakter a význam ním chráneného záujmu, ktorým je umožniť aj rodičovi, ktorý s dieťaťom trvale nežije, pravidelný a čo najširší kontakt, pretože je to práve množstvo času, v ktorom je možno realizovať, i neverbálne výchovné pôsobenie rodiča, tzv. výchovy prítomnosťou či príkladom, ktorá je, ako je všeobecne známe, tou najúčinnějšíou výchovnou metódou. Akákoľvek deformácia vzťahu rodiča a dieťaťa je v dôsledku odcudzenia v neskoršej dobe len ťažko napravitelná. Právu styku rodiča s dieťaťom korešponduje právo dieťaťa poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť, ako aj právo dieťaťa na zachovanie jeho rodinných vzťahov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov podľa čl. 7 a čl. 8 Dohovoru o právach dieťaťa. Pri úprave styku je zásadne potrebné vychádzať z toho, že rodič má právo na to, aby s dieťaťom strávil polovicu jeho voľného času, to znamená, počas pracovných dní, školského roka, aj počas víkendov, sviatkov a prázdnin. Právo stretávania sa s dieťaťom (právo styku) zaručuje oprávnenej osobe právo vidieť dieťa, právo na prístup k dieťaťu, právo určiť miesto a spôsob trávenia času počas stretávania, právo výlučne výchovne na dieťa počas tohto času pôsobiť a právo na náhradu za čas styku, ktorý sa nere realizoval z dôvodov, ktoré nespočívali v osobe oprávneného rodiča. Zásahy do riadnej realizácie týchto čiastkových oprávnení sú obmedzením styku, ku ktorému je možné pristúpiť len za podmienok daných v § 25 ods. 3 Zákona o rodine. Výnimkou zo všetkých pravidiel o povinnosti dbať na pravidelný kontakt rodiča s dieťaťom je prípad, kedy záujem dieťaťa vyžaduje, aby bolo dočasne stretávanie s jedným z rodičov obmedzené alebo úplne zakázané. Ide však o výnimočné riešenie, ktoré prenikavo zasahuje do výkonu práv a povinností rodiča, ako aj práv dieťaťa, preto je vždy potrebné spoľahlivo zistiť, či realizácia styku s dieťaťom skutočne ohrozuje jeho záujem, alebo či ide iba o predstieraný stav vyvolávaný zámerne pôsobením rodiča, ktorému je maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Rodičovské práva a povinnosti sú budované na základe rovnoprávneho postavenia otca a matky pri ich výkone, pričom je v záujme dieťaťa, aby mu nebolo odňaté právo mať zabezpečený pravidelný osobný kontakt s oboma rodičmi. Ani jednému z rodičov nepatrí obmedzovať pri starostlivosti o dieťa druhého rodiča (pokiaľ o tom nerozhodne súd).

19. Vychádzajúc z uvedených úvah a obsahu spisu dospel odvolací súd k záveru, že dočasná úprava styku v rozsahu každá párna sobota od 9:00 hod. do 18:00 hod. a každá párna nedeľa od 9:00 hod. do 18:00 hod. bude v danom prípade dostatočná, a to tak na zabezpečenie práva matky ako rodiča, ktorému nebolo mal. dieťa zverené do osobnej starostlivosti, ako aj práva maloletého dieťaťa na styk s druhým rodičom. Podľa názoru odvolacieho súdu totiž v konaní nebola hodnoverne osvedčená skutočnosť, že by boli v domácnosti matky ohrozené zdravie a bezpečnosť mal. G.. Fotografie, ktoré otec priložil k svojmu návrhu nepreukázali takú intenzitu ohrozenia zdravia mal. dieťaťa, ktorá by odôvodňovala obmedzenie styku len na párnú sobotu v mesiaci od 9:00 hod. do 18:00 hod. tak, ako rozhodol súd prvej inštancie a to za situácie, že z týchto dôkazov hodnoverne nevyplýva príčina vzniku zranenia (krvných výronov) maloletého dieťaťa. Je v prvom rade zodpovednosťou matky chrániť zdravie maloletého, kým je v jej starostlivosti a ani z vyjadrenia kolízneho opatrovníka nevyplývali žiadne výhrady k starostlivosti matky o maloletého, okrem spomínanej skutočnosti, že maloletý nie veľmi dobre znáša prespávanie v jej domácnosti. Z doposiaľ osvedčených skutočností možno uzavrieť, že matka sa voči maloletému nijakým závažným spôsobom ako rodič nediskvalifikovala, preto odvolací súd nevidel dôvod, aby sa jej styk s maloletým nemohol realizovať častejšie.

20. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd podľa ust. § 388 CSP zmenil napadnuté uznesenie tak, ako je uvedené vo výroku I. tohto rozhodnutia.

21. Odvolací súd zároveň vo výroku II. rozhodnutia uložil súdu prvej inštancie zapísať podanie matky z 3.6.2021 doručené súdu 11.6.2021 (č.l. 10) do registra ako nový návrh na začatie konania. Z obsahu predmetného podania je zrejmé, že matka sa okrem namietania voči uzneseniu z 20.5.2021 č.k. 15P/48/2021 - 6 domáha aj zmeny úpravy styku s maloletým rozhodnutím vo veci samej.

22. Toto rozhodnutie senát prijal v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 zák.č. 160/2015 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).